

Bestuiving door hommels

Hommels zijn net als andere bijensoorten vegetariër. Ze voeden zich enkel met stuifmeel en nectar dat ze verzamelen van heel wat verschillende plantensoorten. Stuifmeel is de voornaamste voedselbron voor de larven en bevat heel wat eiwitten. Nectar is dan weer zeer suikerrijk en zorgt voor de energienoden van de koningin, werksters en mannetjes, maar wordt ook in beperkte mate aan de larven gevoerd. Afhankelijk van de soort worden stuifmeel en nectar tegelijkertijd of net apart verzameld en vervoerd.

Aardhommel met blauw stuifmeelklompje op de achterpoot. © Stefan Verheyen.

Stuifmeel, de voornaamste voedselbron van de larven, wordt, net als bij de honingbij, verzameld door middel van speciale vergroeiingen aan de achterpoot. Dit zijn de zogenaamde korfjes. Hiermee kunnen ze tot 60% van hun eigen lichaamsgewicht dragen! Door hun gewicht zijn hommels ook in staat bloemen te openen die voor de meeste andere insecten gesloten blijven, zoals leeuwenbekachtigen en brem. Een aparte manier van stuifmeel verzamelen is door middel van het trillen van de vliegspieren ('buzzing'), dat gepaard gaat met een zoemend geluid. Dit gedrag komt vooral voor bij het verzamelen van stuifmeel op klaproos, rozen en tomaat. Hommels worden zelfs massaal gekweekt en in serres geplaatst voor de tomatenkweek. Alleen in Australië, dat erg strenge importregels kent, worden tomaten nog met de hand bestoven. Hommels in het wild verzamelen stuifmeel op heel wat verschillende plantensoorten, maar

blijken toch een sterke voorkeur te hebben voor het erg eiwitrijke stuifmeel van vlinderbloemigen zoals klavers, luzerne of rolklaver.

Bijtsoren in gewone smeerwortel. © Chantal Deschepper.

Hommels verzamelen nectar met hun lange tong en vervoeren het in de zogenaamde 'honingmaag'. Naargelang de tonglengte zijn ze in staat om andere planten te bezoeken. Zo heeft de Steenhommel een voorkeur voor witte klaver, terwijl de Akkerhommel met zijn langere tong eerder rode klaver verkiest. De Tuinhommel tenslotte heeft een extreem lange tong die goed van pas komt om nectar te verzamelen op onder meer smeerwortel, kamperfoelie en vingerhoedskruid. Sommige korttongige hommels, zoals de Aardhommel, bijten dan weer gaatjes aan de voet van de bloemkroon van bv. Smeerwortel of Tuinboon. Op die manier zullen zij de nectar stelen en dus niet bijdragen aan bestuiving van deze planten. Ook honingbijen maken vaak gebruik van deze bijtgaatjes.

Hommelplanten

De ene plant is de andere niet. Afhankelijk van hun tonglengte kunnen hommels al dan niet nectar drinken bij een bepaalde plant. Ook de kwaliteit van het stuifmeel is bepalend. Hommels zijn dus kieskeuriger in het bezoeken van planten dan je op het eerste zicht zou denken. Hieronder lichten we een tipje van de sluier op en bespreken we drie hommelmagneten voor je tuin.

Braam en framboos

Bramen en frambozen behoren tot de rozenfamilie, die zich kenmerkt in de aanmaak van grote hoeveelheden stuifmeel. Daarnaast is de nectar vrij toegankelijk zodat zowel werksters als mannetjes massaal de bloemen bezoeken. Weidehommels en boomhommels hebben een absolute voorkeur voor frambozen, maar ook doornloze bramen in jouw sneukelhoekje zullen hen kunnen bekoren!

Twee boomhommels bezoeken bloemen van braam. © Stefan Verheyen.

Vingerhoedskruid

Deze schaduwminnende plant siert normaal gezien open plekken in bossen, maar kan zeker ook in tuinen aangeplant worden. Met zijn lange aren roze, klokvormige, bloemen is deze plant niet alleen een streling voor het oog, hommels met een lange tong zoals de akkerhommel of de tuinhommel zijn er ook verzot op. Om stuifmeel te verzamelen trillen hommels het los terwijl ze diep verscholen in de bloemkelken zitten. Volledig bepoederd komen ze even later achterwaarts de bloemen uit geschuifeld. Een gedrag dat reeds menig glimlach op het gezicht van tuinliefhebbers toverde.

Vrouwkje tuinhommel bezoekt een bloem van vingerhoedskruid. © Chantal Deschepper.

Witte klaver

Witte klaver vind je in de meeste gazons. Heel wat hommels verkiesen rode klaver omwille van haar dieperliggende nectar, maar steenhommels zijn gek op witte klaver. Wist je dat witte klaver, net als andere vlinderbloemigen, stikstof uit de lucht fixeert en zo een perfecte plant is om in moestuinen te gebruiken op braakliggende perceeltjes? Zo sla je twee vliegen, of beter gezegd: bijen, in één klap! Je kiest voor een natuurlijke groenbemester en een bezorgd deze belangrijke bestuivers een lekkernij van jewelste.

Steenhommel bezoekt witte klaver in een natuurlijk stukje gazon. © Koen Joris.

Auteurs: Jens D'Haeseleer, Chantal Deschepper

